

23. april 2014

UPA 2014/102
Ruth Heilmann

Meeqqat atuarfiani naammassisut inuuniarnermikkut piginnaasakkullunniit patsiseqartumik ilinniagaqalinngitsoortartut perorsimanerulernissaat piginnaangorsarnissaat piomassuseqarnerulernissaallu siunertaralugu Naalakkersuisut misissuinissamik aallartitseqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuineq 2015-imi upernaakkut ataatsimiinnermi nalunaarusiamik agguassinermik inerreqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Evelyn Frederiksen, Siumut)

Siumumit Evelyn Frederiksen Siumut qutsavigaarput meeqqat atuarfianit tassalu Atuarfitsialammit aniinnartut ilinniartinnut efterskole-nut GU-nut højskole-nulluunniit ingerlaqqigatik uniinnartut ilinniartinnut suliffitaarumaarnissaannullu piareersarnerunissaannik Naalakkersuisut suliniuteqarnissaannik taamalu aamma taamatut killiffeqarsimanerminnut ajornartorsiutaasut pillugit misissuisoqarnissaanik upernaakkut 2015-imi nalunaarusiamik inatsisartunut saqqumiisseqqullugit peqqusineranut.

Taamatut atuarfimmi aniinnartartut pillugit misissuisoqarnissaa Siumumit pisariaqartutut isumaqarfigaarput. Soorunami sunik pisariaqartitsisoqarnera aammalu atuartut taamatut killiffeqartarneranni ajornartorsiutaalersartut ilaatillugit itinerusumik paasisaqarfigilluasallugu pisariaqarluinnarmat.

Eqqaamajuartariaqartorlu unaavoq angajoqqaat qitornaminnut pilersuisinnaanerat killeqaleraangat atuartumut assut pitsaangitsumik sunniuteqartarmat, taamaattumik nunatsinni suliffissaaleqisoqarnerata annertuujunerata kingunerisinnaasai pitsaangitsut meeqqanut aamma sunniuteqarsinnaasarnerat takkuitsuugassaangilaq eqqarsaatigineqartariaqarlunilu.

Pingaartumik aamma kisimiillutik qitornaminnut pilersuisuusut aammalu angajoqqaangujaartartut atugaat imaannaangitsortaqaqtasut eqqarsaatigalugit siusissukkut iliuuseqarnissaat annertuumik pimoorunneqartariaqartut Siumut isumaqarpoq. Taamaattumik taamatut atugaqartunut ikorfartuinissaq ilivisoq pisariaqarpoq. Ilinniartitsisut ullumikkut ilungersoqaat ilinniartitsillutik pitsaanerpaamillu atuartut angusaqarnissaannik siunertartumik iliuuseqarniartuullutik tamaviaarnerat annertuumik tapersersussallugu pisariaqarluinnarpoq.

Atuartauneq nuannersoq aammalu angusaqarnissamut toqqammaviliisoq atuartunngortup qilanaarluni isumalluarlunilu atuarfissani iserterfigisarpaa, taamaattuaannarnissaalu

angussagaanni suleqatigiinneq angajoqqaat ilinniartitsisullu akornanni ingerlattuassallugu nukissaqarfiusariaqarpoq. Taamaattumik ajornartorsiulersut piaartumik siusissukkullu iliuuseqarfiginissaat assut pingaaruteqarluinnartuuvoq.

Siumumit nalunngilarput atuartut tamarmik soraaruummeernerminni angusarissaartuaan-nanngitsut, amerlaqaallu aamma pikkorillutik karakterigissaarluarlutillu angusarissaar-taqisut Atuarfitsialak naammassilluarlugu qimaguttartut aammalu ingerlaqqinnissaminnut periarfissanik atuiluarlutik amerlasuut aamma ingerlaqqittarput, tamanna inuiaqatigiinni nuannaarutissaavoq angisooq aammalu suli amerlanerusut taamatut angusaqartarnissaat ilungersortumik aqutissiuuttuartaqartoq Siumut isumaqarpoq.

Atuarfitsisalaap pilersinneqarnermini siunertarivaa atuartut siusinnerusukkut naammassarnissaat inuusuttuarangoreersut atuarfimmik qatsussisarnerat taamanikkut qiman-niarneqarsimavoq. Tamanna siunertaasoq immi ajunngitsuvoq, akornutaasorli unaavoq ingerlaqqinngitsoortartunut tamaginnut periarfissiisoqartannginnera amigaatigineqarmat. Tamannalu iliuuseqarfigissallugu pisariaqartuarpoq soorlulu aamma Efterskoleni inissat GU-ni inissat allatigullu periarfissat ukiuni kingullerni pingaartinneqarlutik ineriartortin-neqartuarsimagaluartut suli iliuuseqarnissaq annertuvoq.

Tassungaannarlu killittariaqanngilagut suli suliniutaasut ingerlanneqartariaqarput amerlasuut periarfissaqartinneqarnissaat eqqarsaatigalugit. Eqqaamavara højskolit nunatsinniittut suli atorluarumallugit aammalu qinnuteqartartut amerlanerusut periarfissinniarlugit Siumumit immikkut aningaasaliinissamik siunnersuuteqartarsimanerput 2010-mi akuer-sarneqarsimasuuppat taamatut ingerlaqqinngitsoortartut aamma inuunermik qaamasumik periarfissinneqarsinnaagaluarput, maannalu tamanna eqqarsaatigeqqinneqartariaqartoq Siumumit isumaqarfigaarput.

Tassunga ilaatillugu inuusuttunut uniinnartunut kommunini suliniutaasut tapersorsorne-qarnissaat pisariaqarpoq, aningaasat amigaatigineqarpata Namminersornerusut uneqat-taartuunngitsumik tapersiiuarnissaat pisariaqarpoq. Soorlulu kommunini inuusuttut sullivii pilersitsiviit piorsaaviit aammalu Timi Asimi, taamatullu assigisaat tamakkiisumik siunerta-rissaartumillu ingerlanneqarunik annertoorujussuarmik inuusuttunut iluaqutaanissaat Siumumit naatsorsuutigilluinnarparput. Tassani illoqarfiit nunaqarfiillu piusut tamarmik naligiimmik iliuuseqarfigineqarnissaat pisariaqartoq eqqaamaneqartariaqartorlu Siumumit isumaqarfigaarput.

Aperisoqarsinnaavorlu: Sooruna atuartut taamatut amerlatigisut ingerlaqqittanngillat?

Atuartuunerminni iluamik ingerlanngitsoortut amerlasarput angerlarsimaffinni ajornartorsiu-teqartuusinnaasarput iluamik atuarneminni malinnaasinnaagatik soqutiginnikkunnaar-tartut, taakkuuppullu naggataagut soraaruummeernerminni iluatsitsinngitsoorsinnaasartut.

Aammalu eqqaanngitsuugassaangillat atuartut klassemi amerlasuuni atuarfiusumi malinnaasinnaasarnerminnik ajornartorsiuteqartartut. Taamaattut immikkut atuartitaanis-sartik pisariaqartitaraat, taakkuuppullu aamma nukinnik annertuunik pinngitsooratik atuiffiusariaqartartut.

Atuarfitsialaap pilersinneqarnerani siunertaasut ilagaat atuartoq angajoqqaq ilinniar-titsisullu qanimut suleqatigiilluarnissaat atuartup angusaqarluarnissaa siunertaralugu. Tamassumallu nukittorsarneqarnissaa pingaaruteqarnerpaatut pisariaqarnerpaatullu isumaqarfigaarput.

Angajoqqaat saqqumilaarnerunissaat aammalu soqutiginninnermik annerusumik takutitsi-salernissaat anguniartariaqarpoq nunatsinni angajoqqaat oqaaseqartartuannik pilersitsi-soqarnissaa pisariaqarpoq, siusinnerusukkut angajoqqaat atuartuutillit peqatigiiffiannik pilersitsinissaannik siunnersuuteqartaraluarpunga aammalu skolebestyrelsit piginnaatitaaf-feqarnerunissaannik, tamakkulu siunnersuutit iluatsittanngimmata maanna kissaatigaara angajoqqaat oqaaseqartartuanik pilersitsinissamik Naalakkersuisut suliniuteqartariaqartut.

Soormi aamma meeqqat kisimik oqaaseqartartuanik peqassaaagut angajoqqaat aamma peqartariaqarput taakkuuppummi qitornaminnut akisussaanerpaat asanninnermillu anginerpaamik inuuneq naallugu pigisaqartut, illuatungaagulli aamma meeqqat tassaapput angajoqaaminnut asanninnermik pigisaqartuartsut avissaartinneqarsinnaanngitsullu.

Taamatut siunnersuut taperserlugu Siumumit oqaaseqarfigaarput Ilinniartitaanermilu Kulturimi Iisimatusarnermi Ilageeqarnermi Naligiissitaanermilu Ataatsimiitaliami sammine-qarluarnissa innersuussutigaarput.